

Súd: Okresný súd Košice II
Spisová značka: 17P/90/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7221204916
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 06. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Macalová
ECLI: ECLI:SK:OSKE2:2021:7221204916.2

Uznesenie

Okresný súd Košice II v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté deti: X. Č., nar. XX.XX.XXXX a B. Č., nar. XX.XX.XXXX, obaja trvale bytom v O., H. X, zast. kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Košice, Staničné námestie č. 9, Košice, deti rodičov: P. Č., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom v O., H. X a P. G., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom v O., I. XX, v konaní o návrhu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Košice, Staničné námestie č. 9, Košice na nariadenie neodkladného opatrenia takto

rozhodol:

N a r i a d ť u j e neodkladné opatrenie:

Nariaduje Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Košice, Staničné námestie 9, Košice odovzdať maloleté deti X. Č., nar. XX.XX.XXXX a B.Y. Č., nar. XX.XX.XXXX, do starostlivosti Centra pre deti a rodiny Košická Nová Ves, Mliečna 20A, Košice.

Ukladá navrhovateľovi bezodkladne oznámiť súdu zmenu pomerov alebo odpadnutie dôvodov, pre ktoré bolo toto neodkladné opatrenie nariadené.

odôvodnenie:

1. Návrhom podaným dňa 23.06.2021 navrhovateľ žiadal, aby súd nariadil neodkladné opatrenie podľa § 367 zákona č. 161/2015 Z. z. o civilnom mimosporovom poriadku, ktorým vo veci ochrany zdravého psychického a fyzického vývinu maloletých detí nariadi Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Košice odovzdať maloleté deti X. Č., nar. XX.XX.XXXX a B. Č., nar. XX.XX.XXXX do starostlivosti Centra pre deti a rodiny Košická Nová Ves, Mliečna 20A, Košice. V návrhu uviedol, že spisová dokumentácia rodiny je evidovaná od roku 2005 z dôvodu zverenia prvého dieťaťa matky Y. Č., nar. XX.XX.XXXX do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky. V roku 2012 matka podala návrh na súd, ktorým žiadala, aby súd určil výživné na jej maloletú dcéru X. Č., nar. XX.XX.XXXX. Rozsudkom Okresného súdu Košice II, č.k. 25P/154/2012-46 zo dňa 18.10.2012, právoplatného dňa 15.11.2012, súd zveril maloletú do osobnej starostlivosti matky a otec bol zaviazaný prispievať na jej výživu 30% zo sumy životného minima od právoplatnosti rozsudku. Dňa 21.03.2017 bol úradu doručený e-mail od vedúceho Zariadenia núdzového bývania na Y. X Q. O. p. P. L. X. ohľadom podnetu týkajúceho sa podozrenia na sexuálne zneužívanie maloletej X.. Z e-mailu vyplývalo, že k sexuálnemu zneužívaniu dochádza mimo zariadenia, keď je maloletá so svojim biologickým otcom. Uznesením Okresného súdu Košice I, sp.zn. 8Tp/35/2017 zo dňa 14.06.2017 bol tunajší úrad ustanovený za opatrovníka poškodenej maloletej X.. V uvedenej trestnej veci bolo dňa 11.04.2017 začaté trestné stíhanie pre zločin sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 1, 2 písm. b) Tr. Zákona s poukazom na § 139 písm. c/ Tr. zák.. Uznesením vyšetrovateľa Policajného zboru, odboru kriminálnej polície Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Košiciach zo dňa 11.08.2017 bolo v zmysle § 206 ods. 1 Trestného poriadku vznesené obvinenie P. G., nar. XX.XX.XXXX pre zločin sexuálneho zneužívania maloletej X. Č.. Rozsudkom Okresného súdu Košice I, sp. zn. 5T/74/2017 zo dňa 29.10.2018 bol obžalovaný P. G. uznaný za vinného z prečinu sexuálneho zneužívania podľa § 201a Tr. zák. Matka návrhom doručeným na súd v auguste 2017 žiadala upraviť rodičovské práva a povinnosti k maloletému B. Č., nar. XX.XX.XXXX. Rozsudkom Okresného súdu Košice I zo dňa 20.02.2018, súd

zveril maloletého do osobnej starostlivosti matky a otec bol zaviazaný vyživovacou povinnosťou vo výške 30% zo sumy životného minima. Vo februári 2020 podal otec maloletých detí návrh na úpravu styku s maloletými deťmi. Konanie je vedené na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 41P/22/2020. Doposiaľ sa nerealizovalo súdne pojednávanie, avšak bol stanovený termín výsluchu na deň 15.07.2021. Matka spolu s deťmi bola dlhodobou ubytovaná v Zariadení núdzového bývania A. Y. X Q. O.. Od 24.06.2020 bola s deťmi v zariadení núdzového bývania, ktoré je vedené ako špecializované zariadenie pre ženy zažívajúce násilie a ich deti. Ide o formu utajeného zariadenia. Z písomnej správy uvedeného subjektu zo dňa 14.04.2021 ohľadom pobytu detí vyplýva, že počas celého pobytu bola spolupráca s matkou a rovnako aj s deťmi bezproblémová. Matka sa o deti riadne starala a deti neboli nikdy zanedbané. S deťmi pravidelne pracovala psychologička tohto zariadenia. Za dobu, odkedy boli u nich ubytovaní, sa deti so svojím otcom nestretli. Z času na čas otec kontaktoval maloletú X., ktorá to veľmi ťažko znášala, rovnako ako aj fakt, že sa otec znova oženil. Otec maloletých detí si neplní svoju vyživovaciu povinnosť. Zariadenie disponuje informáciou, že otec bol viackrát vo výkone trestu odňatia slobody pre trestný čin zanedbania povinnej výživy ako aj pre trestný čin sexuálneho zneužívania maloletej. Zo správy ďalej vyplýva, že maloleté deti nemajú k otcovi vytvorený citový vzťah a podľa informácií zo strany účastníkov a blízkej rodiny otec nie je schopný vytvoriť bezpečné a vhodné prostredie pre výchovu a starostlivosť o deti. Počas pobytu v zariadení sa stretávali s najstaršou sestrou Y. a občas aj s bratom matky, strýkom H.. Náhle ochorenie matky spôsobilo jej hospitalizáciu dňa 08.04.2021. Rápidne zhoršenie zdravotného stavu si vyžadovalo dlhodobú hospitalizáciu, ktorá trvá doposiaľ. Vzhľadom k nejasnému zdravotnému stavu matky, ktorá nedokázala zabezpečiť riadnu starostlivosť o deti, úrad matku oboznámil s možnosťou dočasného riešenia starostlivosti o deti v programe na dobrovoľný pobyt počas jej zhoršeného zdravotného stavu v zariadení na základe dohody. Maloleté deti sú toho času v Centre pre deti a rodiny O., F. XX, O.. Dohoda matky so zariadením končí dňom 30.06.2021. Uvedené zariadenie nahlásilo, že k uvedenému dátumu končí svoju činnosť. Úrad počas hospitalizácie matky intenzívne komunikuje s plnoletou dcérou matky p. Y. Č. a strýkom detí p. H. Č. ohľadom riešenia aktuálnej situácie. Plnoletá dcéra uviedla, že zdravotný stav matky je vážny a lekári sa nedokážu vyjadriť, do akého času bude jej hospitalizácia nutná. Ďalej uviedla, že si nemôže prevziať svojich nevlastných súrodencov do náhradnej osobnej starostlivosti na nevyhnutný čas, nakoľko toho času nemá vytvorené vhodné podmienky pre zabezpečovanie starostlivosti o ne. Rovnako aj brat matky vyjadril stanovisko, v zmysle ktorého nie je schopný zabezpečiť starostlivosť o maloletú X. a maloletého B.. Vzhľadom na náhle ochorenie a hospitalizáciu matky, ktorá sa osobne starala o maloleté deti, je potrebné zabezpečiť riadnu starostlivosť o ne a pomôcť deťom zvládnuť situáciu odlúčenia od matky na potrebný čas. Po absolvovaní liečebného režimu a následnej rekonvalescencie úrad zväži možnosť návratu maloletých detí do jej osobnej starostlivosti. Na základe vyššie uvádzaných skutočností, s poukazaním na nevyhnutnú potrebu ochrany maloletých detí, na ich skutočný záujem v aktuálne nepriaznivej životnej situácii, nakoľko je ich život, zdravie a celkový vývin priamo ohrozený, Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Košice navrhuje Okresnému súdu Košice II, aby po vykonanom dokazovaní nariadil neodkladné opatrenie.

2. Navrhovateľ spolu s návrhom doručil súdu správu zariadenia P., E..N.. zo dňa 14.04.2021, v ktorej je uvedené, že maloletí sú v predmetnom zariadení ubytovaní spolu s ich matkou od 24.06.2020. Počas celého pobytu je spolupráca s klientkou a rovnako s deťmi bezproblémová. Pani Č. sa o deti riadne stará, deti neboli nikdy zanedbané. Je to aktívna spolupracujúca klientka, zúčastňuje sa na všetkých podujatiach a akciách zariadenia, taktiež sa zapája aj do spoločných aktivít s deťmi. Maloletá X. momentálne navštevuje N. školu W. Q. F., toho času sa učí dištančnou formou. Maloletý B. navštevoval P. školu, no aktuálne pre pandemickú situáciu túto nenavštevuje. S deťmi pravidelne pracuje psychologička. Deti sú nekonfliktné, majú dobrý vzťah aj s ostatnými ubytovanými klientkami a ich deťmi. Zúčastňujú sa pravidelných aktivít, akými sú detské komunitné stretnutia, terapeutické jazdenie na koňoch a pod.. Keď to pandemická situácia dovoľovala, zúčastňovali sa aj na pravidelných detských kluboch. X. sa zúčastnila aj letného tábora. S matkou a deťmi sa začal realizovať program „rekonštrukcia vzťahu matky a dieťaťa“. Počas doby ubytovania v zariadení sa maloleté deti s otcom nestretli. Z času na čas otec kontaktoval telefonicky maloletú X., no tá to veľmi ťažko znášala, rovnako aj fakt, že sa ich otec znova oženil. Otec maloletých si neplní vyživovaciu povinnosť. Bol viackrát vo výkone trestu odňatia slobody pre trestný čin zanedbania povinnej výživy ako aj pre trestný čin sexuálneho zneužívania maloletej. Maloletá X. a maloletý B. nemajú k otcovi vytvorený citový vzťah, podľa informácií zo strany účastníkov a blízkej rodiny otec nie je schopný vytvoriť bezpečné a vhodné prostredie pre výchovu a starostlivosť o maloleté deti. Počas pobytu v zariadení sa deti stretávali s najstaršou sestrou Y. a občas aj s bratom pani Č.Y., strýkom H.. Je nesmierne dôležité, aby boli záujmy maloletých detí chránené, či už zo strany kolízneho opatrovníka, ako aj zo strany matky a celej spoločnosti. Úprava výchovy

maloletých má zabezpečovať čo najpriaznivejšie podmienky na vývoj detí a nemôže byť v rozpore s ich najlepším záujmom. Zabezpečenie výchovného prostredia u rodiča je dôležitým faktorom na zachovanie rodinného prostredia, avšak nie v špecifických prípadoch, kedy je rodič odsúdený vo veci sexuálneho zneužívania maloletej dcéry, teda záujem výchovného prostredia u rodičov nemôže prevýšiť záujem mal. detí s poukazom na čl. 3 a 34 Dohovoru o právach dieťaťa. S ohľadom na vyššie uvedené závažné skutočnosti, kde pri týchto dôvodoch by mohol byť vážne ohrozený zdravý fyzický a psychický vývin maloletých detí majú za to, že osobná starostlivosť otcom maloletých v prípade dočasného zverenia do starostlivosti, by bola pre maloleté deti poškodzujúca a ubližujúca. Centrum uvádza, že odporúča, aby počas hospitalizácie matky a následnej liečebnej rekonvalescencie, t.j. kedy matka nebude schopná zabezpečiť plnohodnotnú starostlivosť o maloleté deti vzhľadom na jej zdravotný stav, krátkodobu a na nevyhnutný čas dočasne zveriť maloletú X. a maloletého B. do náhradnej starostlivosti fyzickej osoby (p. H. Č. alebo dcéra Y., pokiaľ prejavia záujem o starostlivosť o maloletých), poprípade do najbližšieho Centra pre deti a rodinu, podľa možností v blízkosti miesta hospitalizácie matky.

3. Podľa čl. 11 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len CMP) súd postupuje a rozhoduje v súlade s platnými a účinnými právnymi predpismi pri zohľadnení ich vzájomného vzťahu a v súlade so základnými princípmi tohto zákona.

4. Podľa ust. § 1 CMP podľa tohto zákona súdy prejednávajú a rozhodujú veci ustanovené v tomto zákone.

5. Podľa ust. § 2 ods. 1 a 2 ďalej len CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak. Na účely tohto zákona sa pojmy žaloba, strana a spor vykladajú ako návrh na začatie konania, účastník konania (ďalej len "účastník") a konanie podľa tohto zákona, ak z povahy veci nevyplýva inak.

6. Podľa ust. § 360 ods. 1, 2 CMP neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu. Ak súd nariadi neodkladné opatrenie bez návrhu pred začatím konania vo veci samej, začne konanie vo veci samej alebo poučí účastníkov o možnosti podať návrh na začatie konania vo veci samej.

7. Podľa § 363 CMP súd môže aj bez návrhu zrušiť nariadené neodkladné opatrenie, ak sa zmenia pomery alebo ak odpadli dôvody, pre ktoré bolo nariadené.

8. Podľa ust. § 367 ods. 1 až 4 CMP neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby ten, kto má maloletého pri sebe, maloletého odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti. O návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodne súd najneskôr do siedmich dní od doručenia návrhu. V tejto lehote súd uznesenie vyhotoví. Uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia je vykonateľné vyhlásením; ak sa nevyhlasuje, je vykonateľné, len čo bolo vyhotovené. Uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia súd môže doručiť účastníkom až pri uskutočnení jeho výkonu, ak je predpoklad, že by bol výkon rozhodnutia inak zmarený. Účastníkom, ktorí neboli prítomní pri výkone uznesenia, doručí súd uznesenie spolu so zápisnicou o priebehu výkonu dodatočne.

9. Podľa ust. § 324 ods. 1 a 3 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len CSP), pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie. Neodkladné opatrenie súd nariadi iba za predpokladu, ak sledovaný účel nemožno dosiahnuť zabezpečovacím opatrením.

10. Podľa ust. § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

11. Podľa ust. § 329 ods. 1 veta prvá a ods. 2 CSP súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

12. Podľa ust. § 330 ods. 1, 2 CSP súd môže určiť, že neodkladné opatrenie bude trvať len po určený čas. Ak to povaha veci pripúšťa, súd môže nariadiť neodkladné opatrenie, ktorého obsah by bol totožný s výrokom vo veci samej.

13. Podľa ust. § 331 ods. 1 CSP návrh na nariadenie neodkladného opatrenia doručí súd ostatným stranám až spolu s uznesením, ktorým bolo neodkladné opatrenie nariadené. Ak bol návrh na jeho nariadenie odmietnutý alebo zamietnutý, uznesenie o jeho odmietnutí alebo zamietnutí ani prípadné odvolanie navrhovateľa súd ostatným stranám nedoručuje; uznesenie odvolacieho súdu im doručí, len ak ním bolo neodkladné opatrenie nariadené.

14. V danom prípade sa jedná o konanie vo veci starostlivosti súdu o maloletých, ktoré konanie upravuje CMP, za aplikácie všeobecnej subsidiarity CSP. CMP upravuje odlišnosti od všeobecného procesného režimu CSP ako generálneho procesného kódexu. Aj z nadpisu tretej časti CMP „Niektoré

ustanovenia o neodkladných a iných opatreniach súdu“ je nepochybné, že tento zákon upravuje len niektoré špecifiká neodkladných opatrení v mimosporových konaniach s tým, že všeobecná úprava a účel inštitútu neodkladného opatrenia je upravený v príslušných ustanoveniach CSP. Preto súd v danej veci aplikuje príslušné ustanovenia oboch procesných kódexov. Pretože konanie vo veciach starostlivosti súdu o maloletých je konaním, ktoré možno začať aj bez návrhu, súd nie je viazaný obsahom návrhu.

15. Aktívna legitímácia navrhovateľa vyplýva z ust. § 5 ods. 7 zákona č. 453/2003 Z.z. o orgánoch štátnej správy v oblasti sociálnych vecí a rodiny a služieb zamestnanosti v spojení s ust. § 73 ods. 2 písm. d) bod 1 zák. č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele.

16. Účelom neodkladných opatrení je rýchlo a pružne riešiť takú situáciu, keď je potrebný okamžitý zásah súdu a rýchla úprava právnych (nielen faktických) pomerov účastníkov. Pri rozhodovaní o neodkladnom opatrení súd neskúma okolnosti, ktoré sú dôležité pre konanie vo veci samej. Ide len o skúmanie splnenia podmienok bezodkladnosti vydania rozhodnutia. Na nariadenie neodkladného opatrenia je postačujúce, aby sa aspoň osvedčila danosť práva a aby neboli vážnejšie pochybnosti o potrebe neodkladnej úpravy. Predpokladom jeho nariadenia je teda existencia naliehavej potreby operatívneho zákroku, ktorá neznesie odklad a nie je možné ju vyriešiť až rozhodnutím vo veci samej, pričom je potrebné vždy prihliadať na záujem maloletého dieťaťa. Miera osvedčenia sa riadi danou situáciou, najmä naliehavosťou jej riešenia (viď rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 5 Cdo 91/2012).

17. Po oboznámení sa s obsahom návrhu má súd za to, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia je dôvodný a pomery maloletých detí je potrebné bezodkladne upraviť. Z podaného návrhu a pripojených listinných dôkazov súd zistil, že matka maloletých, ktorá zabezpečovala deťom osobnú starostlivosť, je aktuálne hospitalizovaná. Jej zdravotný stav je dlhodobo zhoršený, pričom je predpoklad, že hospitalizácia bude trvať dlhšiu dobu. Maloleté deti sa tak ocitli bez starostlivosti. Z návrhu, ako aj správy zariadenia, v ktorom sa deti nachádzajú vyplýva, že otec maloletých bol odsúdený za trestný čin sexuálneho zneužívania mal. X.. Deti sa s otcom nestretávajú. Vzhľadom na uvedené skutočnosti má súd za to, že dočasným zverením detí do jeho starostlivosti by mohol byť vážne ohrozený zdravý fyzický a psychický vývin maloletých detí. Otec nie je schopný vytvoriť bezpečné a vhodné prostredie pre výchovu a starostlivosť o deti. Taktiež ostatní príbuzní uviedli, že nemajú vytvorené podmienky pre zabezpečovanie starostlivosti o maloleté deti. Z uvedeného má súd za osvedčenú naliehavú potrebu úpravy pomerov maloletých detí, ktoré sa aktuálne ocitli bez starostlivosti zákonného zástupcu. Z uvedených dôvodov súd rozhodol tak, že uložil navrhovateľovi odovzdať maloletých do starostlivosti označeného centra pre deti a rodiny.

18. Povinnosť oznámiť súdu zmenu pomerov súd uložil s ohľadom na ďalší procesný postup súdu podľa ust. § 363 CMP.

Poučenie:

Proti uzneseniu je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje v troch vyhotoveniach.

Podľa § 363 CSP, v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 127 CSP, ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis. Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania.

Podľa § 365 odsek 1 CSP, odvolanie možno odôvodniť tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 62 odsek 1, odsek 2 CMP, odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Podľa § 63 CMP, v odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Podanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.